

Lage rugpijn en gedragsveranderingen bij de kat

Het effect van orthomanuele diergeneeskunde; onderzoek bij 21 katten met rugpijn

Rugpijn is een veel voorkomend, maar toch een onderschat probleem bij katten (6, 8, 12, 15, 20). Redenen hiervoor zijn gebrek aan begrip over de etiologie van spinale problemen bij de kat en een zwakke correlatie tussen de bevindingen bij beeldvorming van de rug, tussenwervelschijf problemen en de klinische symptomen bij de kat (7, 10, 14). Daarnaast is de herkenning van pijn bij de kat moeilijk. Chronische pijn aan het bewegingsapparaat bij katten resulteert over het algemeen in geleidelijke gedragsveranderingen en slechts in een klein aantal van de gevallen in duidelijk zichtbare symptomen zoals kreupelheid (5, 7, 13, 18). Het is gebleken dat een gerichte vragenlijst voor de eigenaar een betrouwbaar instrument is bij de beoordeling van chronische pijn bij de kat (3, 9, 12, 17, 18).

In 2001 combineerde dierenarts drs. Aharon de kennis van de orthomanuele geneeskunde met diergeneeskunde. Zo ontstond er een behandelmethode orthomanipulatie speciaal voor dieren, de Aharon-methode. Ervaringen uit de praktijk geven aan dat deze orthomanuele behandelmethode goed werkt bij dieren met pijnklachten van het bewegingsstelsel (1, 2).

Orthomanuele diergeneeskunde (OMD) heeft als uitgangspunt dat het skelet in aanleg symmetrisch ontwikkeld wordt. Een scheefstand van het bekken, de wervels of in de gewrichten kan leiden tot pijn, stijfheid, bewegingsbeperking en functieverlies (19). Er zal sneller sprake zijn van slijtage van gewrichten (artrose) en de scheefstand predisponereert voor het ontstaan van druk op zenuwen in de wervelkolom. Subluxatie van de facetgewrichten kan leiden tot het ontstaan van degeneratieve discus problemen (1, 19). Cranioventrale verzakking van het sacrum wordt geassocieerd met lumbosacrale instabiliteit en stenose bij de hond, en waarschijnlijk ook bij de kat (4, 6, 7). Door middel van orthomanipulatie kunnen afwijkende wervel- en gewrichtstanden worden gecorrigeerd zodat de natuurlijke stand en functie worden hersteld (1, 2).

Dit onderzoek beschrijft de veranderingen in gedrag en levensstijl van 21 katten met lage rugpijn vóór en na

behandeling door middel van orthomanuele therapie volgens methode Aharon.

De resultaten van 21 katten die voor behandeling werden aangeboden op het spreekuur orthomanuele diergeneeskunde, werden in deze studie gebruikt. Alle katten vertoonden gedragsveranderingen op het gebied van activiteit, mobiliteit, zelfverzorging en sociale interactie, mogelijk veroorzaakt door rugpijn. De aanwezigheid van rugpijn werd bevestigd door palpatie van het lumbosacrale gebied bij de kat (4, 7, 11). Bij alle katten werd door middel van inspectie en palpatie, door een dierenarts gespecialiseerd in de orthomanuele diergeneeskunde, één of meerdere wervels in een afwijkende positie gediagnosticeerd. Deze wervelscheefstanden werden aansluitend gecorrigeerd met behulp van orthomanuele manipulatie. De eigenaar werd gevraagd om een vragenlijst in te vullen voorafgaand aan de behandeling en na 14 dagen. De vragenlijst omvat een beoordeling van de gedragsveranderingen die zijn geobserveerd op een schaal van 1-10: Een score van 1 betekent dat er geen klachten waren, een score van 10 betekent dat er bijzonder veel klachten waren (Figuur 1).

De relatie tussen de scores voor en na de orthomanuele (OM) behandeling werden geanalyseerd volgens de niet-

Vragenlijst katten rugpijn en gedrag. Voor en na behandeling.		
Nr.	Vraag	Score 1 (helemaal niet) tot 10 (heel erg/vaak)
1	In welke mate denkt u dat uw kat pijn heeft?	
2	Zit uw kat lekker in zijn/haar vel?	
3	Wordt uw kat graag aangehaald en geknuffeld?	
4	Is uw kat agressief naar andere katten?	
5	Vermijd uw kat contact met mensen?	
6	Springt uw kat?	
7	Is uw kat levendig en actief?	
8	Speelt uw kat graag?	
9	Beweegt uw kat gemakkelijk en soepel?	
10	Reageert uw kat wel eens pijnlijk of agressief bij aaien over de rug of bij oppakken?	
Wat is de voornaamste klacht?		
Heeft uw kat nu medicatie, of medicatie gehad voor deze klachten?		JA / NEE
Zo ja:		
• Welke medicatie: Metacam / Meloxicam / Novacam / Meloxidyl / Onsior / Tramadol / Prednoral / Dexamethason (Dexoral) / Moderin / anders, nml:		
• (Sinds) wanneer:		
• Hoe lang:		
• Effect: verbetering met medicatie / geen verschil / verslechtering		

Figuur 1

parametrische rangrekentoets van Wilcoxon ($P < 0.05$) (16). De meest voorkomende problemen waren volgens de eigenaar weersin om te springen (38%) en tekenen van pijn bij het aanraken van de lage rug van de kat (24%). Kreupelheid werd in deze populatie katten bij 5 dieren gezien (24%). Er werden bij 5 katten (24%) gedragsveranderingen (ontwijken van de eigenaar, agressie) waargenomen door de eigenaar (Figuur 2).

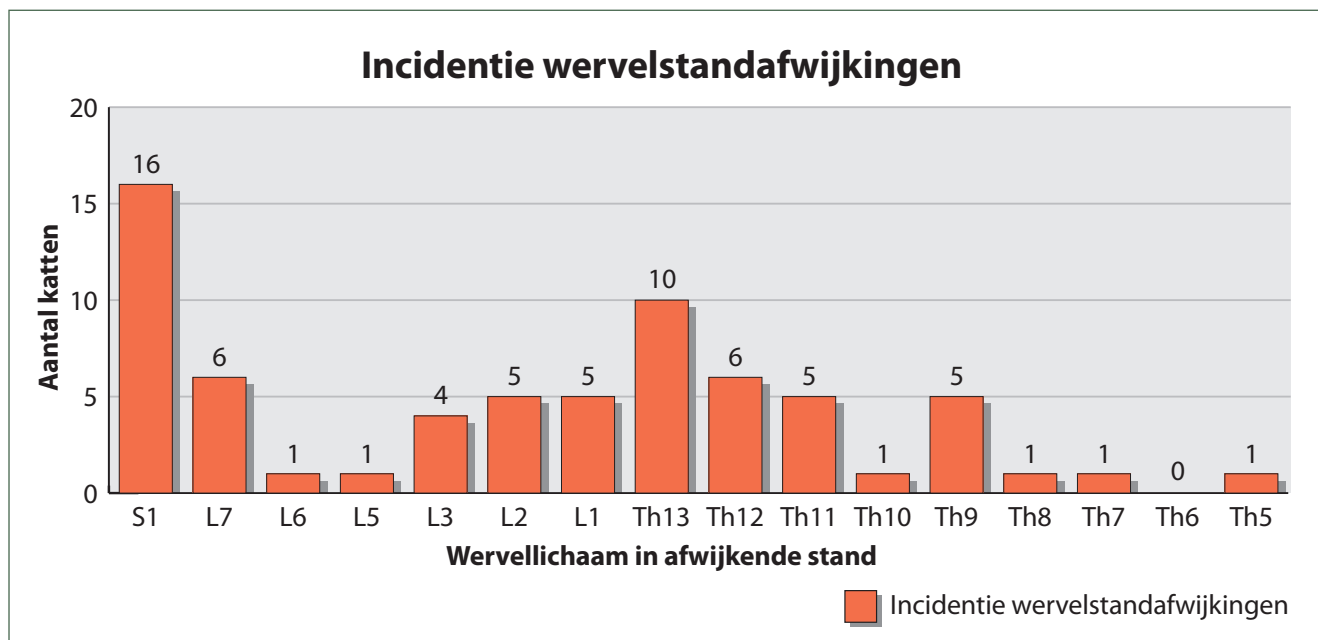
Primaire klacht	% katten (n=21)
Zwakte van de achterpoten	14,3
Kreupelheid	23,8
Stijve achterpoten / rug	14,3
Agressie	14,3
Passiviteit	4,8
Niet springen of trap lopen	38,1
Contact eigenaar vermijden	9,5
Pijnlijk bij aaien of optillen	23,8

Figuur 2

Een afwijkende positie van S1 werd gediagnostiseerd en gecorrigeerd bij 16 katten (76%). Wervel L7 werd bij 6 katten (29%) in een afwijkende positie gediagnostiseerd en gecorrigeerd (Figuur 3). Een statistisch significante verbetering in de scores op de vragenlijst aan de eigenaar werd aangetoond. Voor behandeling was er een gemiddelde score van 5.3 vergeleken met een score van 4.2 ($P < 0.0001$) 14 dagen na behandeling. Dit betekent een verbetering van 1.1 punten volgens de vragenlijst 14 dagen na de behandeling.

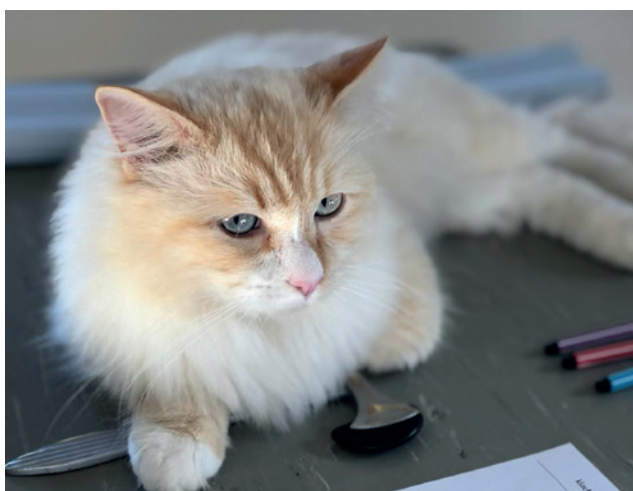
De meeste problemen die door de eigenaar bij hun kat uit deze patiëntengroep werden gezien, kwamen overeen met de symptomen zoals we zien bij honden met lumbosacrale pijn (4, 6, 20). Echter, specifieke symptomen zoals een algehele verminderde staat van geluk en welzijn, en gedragsveranderingen zoals verstopten en contact vermijden, kwamen vaak voor. Ze waren soms de enige klacht van de eigenaar. Dit komt overeen met de inmiddels geaccepteerde impressie dat de manifestatie van chronische pijn bij de kat subtiel en specifiek kan zijn (7, 12, 15). De oorzaak van chronische pijn bij de kat wordt om deze reden gemakkelijk gemist.

“De meest voorkomende problemen waren volgens de eigenaar weerzin om te springen en tekenen van pijn bij het aanraken van de lage rug van de kat....”

Figuur 3

- De discrepantie die we kennen tussen het voorkomen van gewrichtsartrose en de (h)erkenning hiervan bij de kat, is wellicht nog groter als het gaat om aandoeningen die spinale pijn veroorzaken (3, 7, 11, 12). Deze afwijkingen zijn vaak weinig zichtbaar op röntgenfoto's en reageren onvoldoende op analgetica (7, 21). Osteo-artrose veroorzaakt soortgelijke symptomen bij de kat, en co-morbiditeiten kunnen niet volledig worden uitgesloten. Echter, bij de meeste patiënten in deze studie was, voorafgaand aan orthomaneuele behandeling, de behandeling met analgetica en een aangepast bewegingsregime onvoldoende succesvol gebleken.

Uit deze studie kunnen we concluderen dat orthomaneuele behandeling van katten met lage rugpijn een duidelijke vermindering van klachten geeft op korte termijn (14 dagen). Deze verbetering uit zich volgens de eigenaar in een positieve respons op aanraking en de katten zijn actiever en bewegelijker. Dit positieve effect hield bij de meeste dieren ook over lange termijn (meer dan 3 maanden) aan, bleek uit een telefonische enquête onder de eigenaren van de participerende katten. Na vele jaren ervaring met de behandeling van lage rugpijn bij katten, kunnen we inmiddels empirisch vaststellen dat de therapie dermate effectief is dat zowel lage rugpijn vermindert, als het gedrag van de katten verbetert, voor een langere periode. Een studie naar de lange termijneffecten van orthomaneuele diergeneeskunde bij een grotere populatie katten is momenteel in ontwikkeling. ■

NVOMD
 NEDERLANDSE
 VERENIGING VOOR
 ORTHOMANEUELE
 DIERGENEESKUNDE

Voor beschikbare informatie over dit artikel: www.dier-en-arts.nl >
 DIER•EN•ARTS online of scan de onderstaande QR-code

